

Regels betreffende de financiering van politieke partijen en transparantieregels met betrekking tot hun interne organisatie, financiën en politieke advertenties, evenals regels met betrekking tot het toezicht en het verbod op politieke partijen (Wet op de politieke partijen)

VOORSTEL VAN WET

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de bestaande regels over de financiering van landelijke politieke partijen, de transparantie over hun financiën en het toezicht daarop in een Wet op de politieke partijen op te nemen en aan te vullen met regels over de financiering van decentrale politieke partijen en transparantieregels over hun financiën naast transparantieregels voor zowel landelijke als decentrale politieke partijen over hun interne organisatie en transparantieregels over politieke advertenties van landelijke politieke partijen, alsmede regels over onafhankelijk toezicht en het verbod op politieke partijen;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Begripsbepalingen en reikwijdte

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

afdeling: een orgaan zonder rechtspersoonlijkheid dat blijkens de statuten van een politieke vereniging aan deze vereniging is gelieerd;

algemeen bestuur: algemeen bestuur als bedoeld in artikel A 1 van de Kieswet;

Autoriteit: Nederlandse Autoriteit politieke partijen, bedoeld in artikel 93, eerste lid;

bijdrage: een geldelijke bijdrage, anders dan subsidie, of een bijdrage in natura;

bijdrage in natura: een zaak of dienst, op verzoek van een politieke vereniging aan haar geleverd dan wel door deze aanvaard, waar geen of geen evenredige tegenprestatie tegenover staat;

blanco lijst: een groep individuen die deelneemt of heeft deelgenomen aan een verkiezing met een lijst als bedoeld in artikel H 3 van de Kieswet waarboven geen aanduiding van een politieke vereniging is geplaatst;

decentrale politieke partij: een politieke partij die haar aanduiding geregistreerd heeft met het oog op verkiezingen van de leden van de provinciale staten, de gemeenteraad of het algemeen bestuur;

decentrale politieke vereniging: een politieke vereniging die haar aanduiding geregistreerd heeft met het oog op verkiezingen van de leden van de provinciale staten, de gemeenteraad of het algemeen bestuur;

kandidaat: de persoon van wie de naam voorkomt op een lijst als bedoeld in artikel I 17, eerste lid, van de Kieswet dan wel bij wie of ten aanzien van wie het voornemen daartoe bestaat.

laatstgehouden verkiezing: de laatstgehouden verkiezing van de leden van het betreffende vertegenwoordigend orgaan;

landelijke politieke partij: een politieke partij die haar aanduiding geregistreerd heeft met het oog op verkiezingen van de leden van de Tweede Kamer of de Eerste Kamer der Staten-Generaal;

landelijke politieke vereniging: een politieke vereniging die haar aanduiding geregistreerd heeft met het oog op verkiezingen van de leden van de Tweede Kamer of de Eerste Kamer der Staten-Generaal;

microtargetingtechnieken: technieken die gebruikt kunnen worden om een politieke advertentie alleen te publiceren of verspreiden onder een of meer personen die specifieke kenmerken hebben;

Nederlandse donateur: een natuurlijk persoon die de Nederlandse nationaliteit bezit of een in het Handelsregister ingeschreven rechtspersoon of onderneming, die een bijdrage verleent aan een politieke partij;

neveninstelling: een politiek-wetenschappelijk instituut als bedoeld in artikel 5, een politieke jongerenorganisatie als bedoeld in artikel 6, een instelling voor buitenlandse activiteiten als bedoeld in artikel 7 of een rechtspersoon als bedoeld in artikel 8;

Onze Minister: Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;

peildatum: de eerste dag van het kalenderjaar;

politieke advertentie: een boodschap die tegen betaling op eender welke wijze wordt gepubliceerd of verspreid door, in opdracht of met instemming van een politieke partij of een van haar neveninstellingen en kennelijk bedoeld is om de opkomst of de stemvoorkeur bij een verkiezing als bedoeld in de Kieswet dan wel het wetgevingsproces of de publieke opinie te beïnvloeden;

politieke alliantie: een samenwerkingsverband van aangesloten decentrale politieke partijen of politieke verenigingen;

politieke stichting: een stichting waarvan de aanduiding bij het centraal stembureau voor de verkiezing van de leden van de categorie ingezetenen van een algemeen bestuur is geregistreerd;

politieke partij: een politieke vereniging waarvan de aanduiding of een afkorting daarvan bij de laatstgehouden verkiezing boven een lijst als bedoeld in H 3 van de Kieswet heeft gestaan waaraan ten minste één zetel is toegewezen;

politieke vereniging: een vereniging waarvan de aanduiding bij het centraal stembureau voor een verkiezing is geregistreerd;

register van politieke advertenties: een register als bedoeld in artikel 68;

schulden: schulden als bedoeld in artikel 33 dan wel artikel 53;

uitgever: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die politieke advertenties uitzendt, in welke vorm dan ook, via gebruikersinterface beschikbaar stelt of langs andere weg in het publieke domein brengt;

verkiezing: een of meerdere verkiezingen in de zin van de Kieswet, met uitzondering van verkiezingen van de leden van het Europees Parlement, het kiescollege voor de Eerste Kamer en het kiescollege voor Nederlanders die geen ingezetenen zijn;

zetel van de politieke partij: de zetel of zetels die bij de laatstgehouden verkiezing zijn toegewezen aan de lijst waarboven de aanduiding van de betreffende politieke vereniging stond.

Artikel 2. Gelijktelling afdeling met decentrale politieke vereniging

1. Voor de toepassing van het bepaalde bij of krachtens deze wet wordt een afdeling gelijkgesteld met een decentrale politieke vereniging.
2. De door de politieke vereniging waar een afdeling deel van uitmaakt geregistreerde aanduiding wordt voor de toepassing van deze wet geacht door die afdeling te zijn geregistreerd.

Artikel 3. Gelijktelling politieke alliantie met politieke vereniging

1. Voor de toepassing van het bepaalde bij of krachtens wet wordt een politieke alliantie gelijkgesteld met een politieke vereniging.

2. De leden van een decentrale politieke partij of politieke vereniging die lid is van een politieke alliantie worden ook aangemerkt als leden van die politieke alliantie.

Artikel 4. Gelijikstelling politieke stichting met politieke vereniging

Voor de toepassing van het bepaalde bij of krachtens deze wet wordt een politieke stichting gelijkgesteld met een politieke vereniging.

Artikel 5. Aanwijzing politiek-wetenschappelijk instituut als neveninstelling

1. Een landelijke politieke vereniging kan één politiek-wetenschappelijk instituut als neveninstelling aanwijzen. Dit instituut is een rechtspersoon die uitsluitend of in hoofdzaak politiek-wetenschappelijke activiteiten ten behoeve van de politieke vereniging verricht.

2. Een politiek-wetenschappelijk instituut kan slechts door één politieke vereniging zijn aangewezen.

3. De politieke vereniging stelt de Autoriteit schriftelijk in kennis van de aanwijzing en overlegt daarbij de schriftelijke instemming van het instituut met deze aanwijzing.

Artikel 6. Aanwijzing politieke jongerenorganisatie als neveninstelling

1. Een landelijke politieke vereniging kan één politieke jongerenorganisatie als neveninstelling aanwijzen. Deze politieke jongerenorganisatie:

a. is een vereniging die uitsluitend of in hoofdzaak activiteiten verricht ter bevordering van de politieke participatie van jongeren;

b. telt ten minste honderd leden die niet jonger zijn dan 14 jaar en niet ouder zijn dan 27 jaar, die vergader- en stemrecht hebben in de politieke jongerenorganisatie en elk per jaar minimaal een bij ministeriële regeling vast te stellen contributie betalen; en

c. heeft een ledenbestand dat voor ten minste twee derde bestaat uit de leden bedoeld in onderdeel b. Het lidmaatschap blijkt uit een uitdrukkelijke wilsverklaring van de betrokkene.

2. Een politieke jongerenorganisatie kan slechts door één politieke vereniging zijn aangewezen.

3. De politieke vereniging stelt de Autoriteit schriftelijk in kennis van de aanwijzing en overlegt daarbij de schriftelijke instemming van de jongerenorganisatie met deze aanwijzing.

Artikel 7. Aanwijzing instelling voor buitenlandse activiteiten als neveninstelling

1. Een landelijke politieke vereniging kan één instelling voor buitenlandse activiteiten als neveninstelling aanwijzen. Deze instelling is een rechtspersoon die uitsluitend of in hoofdzaak activiteiten verricht ter ondersteuning van zusterpartijen en -organisaties buiten Nederland bij vormings- en scholingsactiviteiten.

2. Een instelling voor buitenlandse activiteiten kan slechts door één politieke vereniging zijn aangewezen.

3. De politieke vereniging stelt de Autoriteit schriftelijk in kennis van de aanwijzing en overlegt daarbij de schriftelijke instemming van de instelling met deze aanwijzing.

Artikel 8. Aanwijzing rechtspersoon als neveninstelling

1. Indien een rechtspersoon uitsluitend of in hoofdzaak erop is gericht stelselmatig of structureel ten bate van een politieke vereniging of een op de kandidatenlijst van een politieke vereniging geplaatste kandidaat activiteiten of werkzaamheden te verrichten en de vereniging of de kandidaat daar kennelijk voordeel bij heeft, wijst de politieke vereniging deze rechtspersoon aan als neveninstelling.

2. Een rechtspersoon kan slechts door één politieke vereniging als neveninstelling worden aangewezen.

3. De landelijke politieke vereniging stelt de Autoriteit schriftelijk in kennis van de aanwijzing en overlegt daarbij de schriftelijke instemming van de rechtspersoon met deze aanwijzing.

4. De decentrale politieke vereniging maakt de aanwijzing alsmede de schriftelijke instemming van de rechtspersoon op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaar.

5. Indien ten aanzien van een rechtspersoon als bedoeld in het eerste lid ten onrechte geen aanwijzing heeft plaatsgevonden, wijst de Autoriteit de rechtspersoon als neveninstelling aan. De Autoriteit stelt de rechtspersoon en de politieke vereniging in de gelegenheid te worden gehoord alvorens tot aanwijzing te besluiten.

Artikel 9. Toepasselijkheid Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Deze wet en de daarop berustende bepalingen is mede van toepassing in de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

HOOFDSTUK 2. OVER POLITIEKE VERENIGINGEN

Artikel 10. Doel

Een politieke vereniging heeft als doel haar leden en andere inwoners van Nederland te stimuleren om kennis te nemen van politieke besluitvorming en te participeren in de totstandkoming daarvan.

Artikel 11. Transparantieplicht

1. Een politieke vereniging maakt op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaar:
  - a. de procedure voor de kandidaatstelling en de benoeming van de leden van het verenigingsbestuur en haar andere statutaire organen, niet zijnde afdelingen;
  - b. de door de vereniging aangewezen neveninstellingen;
  - c. de procedure voor de totstandkoming en samenstelling van kandidatenlijsten bij verkiezingen;
  - d. de voorwaarden die aan het lidmaatschap, de samenstelling en de benoeming van de organen, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, worden verbonden.
2. Een politieke vereniging houdt de informatie over de in het eerste lid genoemde onderdelen actueel.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere voorschriften worden gesteld over de gegevens die op grond van het eerste lid, openbaar gemaakt moeten worden.

HOOFDSTUK 3. SUBSIDIEREGELS VOOR LANDELIJKE POLITIEKE PARTIJEN

§ 1. Algemeen

Artikel 12. Toepassingsbereik hoofdstuk 3

Dit hoofdstuk is van toepassing op een landelijke politieke partij.

§ 2. Subsidieverlening

Artikel 13. Subsidievoorwaarden en subsidiabele activiteiten

1. De Autoriteit verstrekt na een daartoe strekkende aanvraag subsidie aan een politieke partij indien die partij op de peildatum beschikt over duizend leden die vergader- en stemrecht hebben in de politieke partij en die elk per jaar minimaal een bij ministeriële regeling vast te stellen contributie betalen. Het lidmaatschap blijkt uit een uitdrukkelijke wilsverklaring van betrokkene.
2. De subsidie wordt verstrekt voor uitgaven die direct samenhangen met de volgende activiteiten:
  - a. politieke vormings- en scholingsactiviteiten;
  - b. informatievoorziening;
  - c. het onderhouden van contacten met zusterpartijen buiten Nederland en het ondersteunen van vormings- en scholingsactiviteiten ten behoeve van het kader van die partijen;
  - d. politiek-wetenschappelijke activiteiten;
  - e. activiteiten ter bevordering van de politieke participatie van jongeren en andere ondervertegenwoordigde groepen;
  - f. het werven van leden;
  - g. het betrekken van niet-leden bij activiteiten van de politieke partij;
  - h. werving, selectie en begeleiding van politieke ambtsdragers;
  - i. activiteiten in het kader van verkiezingscampagnes.

Artikel 14. Subsidietermijn

De subsidie wordt per kalenderjaar verleend.

Artikel 15. Subsidiebedragen

1. De subsidie is gelijk aan de som van de volgende bedragen:
  - a. een bedrag bestaande uit:
    - 1°. een basisbedrag van € 93.574;
    - 2°. een bedrag van € 263.856, per zetel van de politieke partij; en
    - 3°. per lid van de politieke partij een bedrag dat gelijk is aan € 2.966.317 gedeeld door het totaal aantal leden van de landelijke politieke partijen die op de peildatum subsidie ontvangen gezamenlijk;
  - b. indien de politieke partij een politiek-wetenschappelijk instituut heeft aangewezen als neveninstelling als bedoeld in artikel 5:
    - 1°. een basisbedrag van € 195.849; en
    - 2°. een bedrag van € 20.372 per zetel van de politieke partij;
  - c. indien de politieke partij een politieke jongerenorganisatie heeft aangewezen als neveninstelling als bedoeld in artikel 6:
    - 1°. een basisbedrag dat gelijk is aan € 370.044 gedeeld door het aantal politieke jongerenorganisaties dat op de peildatum in aanmerking komt voor subsidie;
    - 2°. een bedrag per zetel van de politieke partij dat gelijk is aan € 1.202.643 gedeeld door het totaal aantal Kamerzetels van alle landelijke politieke partijen die op de peildatum een politieke jongerenorganisatie hebben aangewezen gezamenlijk; en
    - 3°. een bedrag per lid van de politieke jongerenorganisatie dat gelijk is aan € 277.533 gedeeld door het totaal aantal leden van alle aangewezen politieke jongerenorganisaties gezamenlijk;
  - d. indien de politieke partij een instelling voor buitenlandse activiteiten heeft aangewezen als neveninstelling als bedoeld in artikel 7:
    - 1°. een basisbedrag dat gelijk is aan € 685.373 gedeeld door het totaal aantal landelijke politieke partijen dat op de peildatum een instelling voor buitenlandse activiteiten heeft aangewezen; en
    - 2°. een bedrag per zetel van de politieke partij dat gelijk is aan € 986.269 gedeeld door het totaal aantal Kamerzetels van de politieke partijen die op de peildatum een instelling voor buitenlandse activiteiten hebben aangewezen.
2. Voor de toepassing van het eerste lid wordt voor de vaststelling van het aantal leden van een politieke partij en het aantal leden van een politieke jongerenorganisatie uitgegaan van de aantallen op de peildatum.
3. De bedragen, genoemd in het eerste lid, worden jaarlijks met ingang van 1 januari bij ministeriële regeling gewijzigd, overeenkomstig de voor de rijksbegroting gehanteerde loon- en prijsbijstelling en afgerond op het naastbij gelegen gehele getal.

Artikel 16. Zeteltal

1. Het aantal zetels van de politieke partij in de Tweede Kamer der Staten-Generaal vormt de grondslag voor haar subsidie.
2. Indien een politieke partij uitsluitend in de Eerste Kamer der Staten-Generaal zetels heeft, vormt het aantal zetels van de politieke partij in die Kamer de grondslag voor haar subsidie.

Artikel 17. Geoormerkte subsidiebedragen

1. De subsidie, bedoeld in artikel 15, eerste lid, onder b, wordt slechts verstrekt voor die uitgaven van het aangewezen politiek-wetenschappelijk instituut, die zijn gericht op politiek-wetenschappelijke activiteiten met als voorwaarde dat de politieke partij ten minste het ten behoeve van het politiek-wetenschappelijk instituut verstrekte bedrag betaalt aan het politiek-wetenschappelijk instituut.
2. De subsidie, bedoeld in artikel 15, eerste lid, onder c, wordt slechts verstrekt voor die uitgaven van de aangewezen politieke jongerenorganisatie, die zijn gericht op activiteiten ter bevordering van de politieke participatie van jongeren met als voorwaarde dat de politieke partij ten minste het ten behoeve van de politieke jongerenorganisatie verstrekte bedrag aan de politieke jongerenorganisatie betaalt.
3. De subsidie, bedoeld in artikel 15, eerste lid, onder d, wordt slechts verstrekt voor die uitgaven van de aangewezen instelling voor buitenlandse activiteiten, die zijn gericht op activiteiten

ter ondersteuning van zusterpartijen en –organisaties buiten Nederland bij vormings- en scholingsactiviteiten, met als voorwaarde dat de politieke partij ten minste het ten behoeve van de instelling voor buitenlandse activiteiten verstrekte bedrag betaalt aan de instelling voor buitenlandse activiteiten.

4. Aan de betaling, bedoeld in het eerste tot en met derde lid, verbindt de politieke partij geen andere voorwaarden dan die welke voortvloeien uit de toepassing van deze wet.

Artikel 18. Aanvraag tot subsidieverlening

1. De aanvraag tot verlening van de subsidie voor een kalenderjaar wordt vóór 1 november van het voorafgaande jaar bij de Autoriteit ingediend.

2. De aanvraag gaat vergezeld van:

- a. een activiteitenplan;
- b. een begroting;
- c. een raming van het ledental van de politieke partij op de peildatum; en
- d. indien van toepassing: een raming van het ledental van de aangewezen politieke jongerenorganisatie op de peildatum.

3. Bij ministeriële regeling kunnen eisen worden gesteld aan de inrichting van het activiteitenplan, de begroting en de opgave van de ledentallen voor zover van belang voor de verlening van de subsidie.

Artikel 19. Subsidieverlening

1. De Autoriteit besluit op de aanvraag vóór 1 januari van het kalenderjaar waarvoor de subsidie is aangevraagd.

2. Indien de subsidie wordt verleend, wordt de aanvrager tevens een voorschot toegekend ter hoogte van 80% van het verleende subsidiebedrag.

3. Indien de aanvraag betrekking heeft op een tijdvak dat geheel of gedeeltelijk binnen het tijdvak ligt waarin de aanvrager op grond van artikel 107 bij rechterlijke uitspraak de aanspraak op subsidie is ontzegd, wordt het op grond van artikel 15 te verlenen subsidiebedrag naar evenredigheid verminderd. Het voorschot wordt uitbetaald binnen zes weken nadat de tijdsduur van de ontzegging van de aanspraak op subsidie is verstreken.

4. Indien de Autoriteit de subsidie of het voorschot niet binnen de termijn, genoemd in het eerste lid, kan verlenen, stelt zij de politieke partij daarvan schriftelijk in kennis en noemt zij een redelijke termijn waarbinnen de beschikking alsnog wordt genomen.

5. De artikelen 4:37 en 4:40 van de Algemene wet bestuursrecht zijn niet van toepassing.

§ 3. Subsidieverlening in bijzondere situaties

Artikel 20. Aanpassing subsidieverleningsbesluit

1. Indien als gevolg van een verkiezing van de leden van de Tweede Kamer of de Eerste Kamer der Staten-Generaal het aantal zetels van een politieke partij op basis waarvan voor dat jaar subsidie is verleend toeneemt, kan die politieke partij een aanvraag indienen tot aanpassing van het besluit tot subsidieverlening voor dat jaar. Neemt het aantal zetels van een politieke partij als gevolg van een verkiezing af, dan past de Autoriteit zo nodig ambtshalve het besluit tot subsidieverlening aan.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing:

a. als aan een politieke partij subsidie is verleend op basis van het aantal zetels van die politieke partij in de Eerste Kamer en een verkiezing van de leden van de Tweede Kamer ertoe leidt dat die politieke partij een of meer zetels in de Tweede Kamer heeft;

b. als een politieke partij subsidie is verleend op basis van het aantal zetels van die politieke partij in de Tweede Kamer en een verkiezing van de leden van de Tweede Kamer ertoe leidt dat die politieke partij alleen nog een of meer zetels in de Eerste Kamer heeft;

c. als in een jaar een verkiezing van de leden van de Tweede Kamer heeft plaatsgevonden en de uitslag daarvan niet vóór 1 oktober definitief is vastgesteld.

3. De aanvraag tot aanpassing van het subsidieverleningsbesluit wordt zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier maanden na de eerste dag van de kalendermaand die volgt op de maand waarin de stemming plaatsvond ingediend. De in artikel 18, eerste, tweede lid, onderdelen a en b, en derde lid en artikel 19, tweede tot en met vijfde lid, zijn van overeenkomstige toepassing. De Autoriteit besluit op de aanvraag binnen twee maanden na de ontvangst daarvan.

4. De aanpassing van de subsidie bedraagt voor elk kwartaal volgend op het kwartaal waarin de stemming plaatsvond 25% van het verschil tussen de subsidie die op kwartaalbasis aan de politieke partij is verleend of zou worden verleend op basis van het aantal zetels van de politieke partij bij de voorlaatst gehouden verkiezing en de subsidie die op kwartaalbasis aan de politieke partij zou zijn verleend op basis van het nieuwe aantal zetels van de politieke partij.

5. In afwijking van het vierde krijgt een politieke partij voor elk kwartaal waarin het ten minste een jaar geleden is dat de verkiezing heeft plaatsgevonden een vierde deel van de subsidie die op basis van haar nieuwe zetelaantal verleend zou zijn.

6. Bij de toepassing van het vierde lid blijven de andere op grond van artikel 15, eerste lid, berekende bedragen ongewijzigd.

Artikel 21. Subsidie nieuwe politieke partij

1. Indien een verkiezing van de leden van de Tweede Kamer of Eerste Kamer der Staten-Generaal er toe leidt dat een politieke vereniging een politieke partij wordt, komt deze partij voor subsidie in aanmerking met ingang van de eerste dag van de derde kalendermaand, voorafgaand aan de maand waarin de stemming plaatsvond. De hoogte van de subsidie wordt naar evenredigheid vastgesteld. Voor die politieke partij geldt, in afwijking van artikel 1, de eerste dag van de kalendermaand die volgt op de maand waarin de stemming plaatsvond, als peildatum.

2. De aanvraag tot de verlening van de subsidie wordt zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier maanden na de peildatum, bedoeld in het eerste lid, ingediend. De artikelen 18 en 19, tweede tot en met vijfde lid, zijn van overeenkomstige toepassing. De Autoriteit besluit op de aanvraag binnen twee maanden na de ontvangst daarvan.

3. Bij de toepassing van het eerste en tweede lid blijven de voor het lopende kalenderjaar op grond van artikel 15, eerste lid, berekende bedragen ongewijzigd.

4. Een op grond van dit artikel verleende subsidie kan mede worden aangewend voor de uitgaven, bedoeld in artikel 13, die samenhangen met activiteiten die plaatsvonden in de periode die aanvangt op de eerste dag van de zesde maand voorafgaande aan de maand waarin de stemming plaatsvond.

Artikel 22. Gevolgen gezamenlijke kandidatenlijst

1. Indien bij de laatstgehouden verkiezing een of meer zetels zijn toegewezen aan een lijst waarop artikel H 3, derde lid, van de Kieswet is toegepast, en alle hierbij betrokken politieke partijen bij een eerdere verkiezing een of meer zetels hebben gehad, wordt, in afwijking van artikel 1, voor de vaststelling van het aantal Kamerzetels van de betrokken politieke partijen uitgegaan van een daartoe strekkende gezamenlijke verklaring van de betrokken politieke partijen.

2. De verklaring wordt binnen vier maanden na de eerste dag van de kalendermaand die volgt op de maand waarin de stemming plaatsvond bij de Autoriteit ingediend.

3. De Autoriteit maakt de verklaring, met weglating van de ondertekening, op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaar.

4. Bij gebreke van een gezamenlijke verklaring ontvangen de partijen géén subsidie op basis van deze wet.

Artikel 23. Subsidie na verkiezingsjaar

1. Indien een politieke partij in het jaar waarin een verkiezing van de leden van de Tweede Kamer of de Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft plaatsgevonden een aanvraag tot het verlenen van subsidie indient voor het daaropvolgende jaar, neemt de Autoriteit bij het verlenen van subsidie het in dit artikel bepaalde in acht.

2. De Autoriteit past de op grond van artikel 15 te verlenen subsidie van rechtswege aan. De aanpassing van de subsidie bedraagt voor elk kwartaal volgend op het kwartaal waarin de stemming plaatsvond 25% van het verschil tussen de subsidie die op kwartaalbasis aan de politieke partij zou worden verleend op basis van het aantal zetels van de politieke partij bij de voorlaatst gehouden verkiezing en de subsidie die op kwartaalbasis aan de politieke partij zou zijn verleend op basis van het nieuwe aantal zetels van de politieke partij.

3. In afwijking van het tweede krijgt een politieke partij voor elk kwartaal waarin het ten minste een jaar geleden is dat de verkiezing heeft plaatsgevonden een vierde deel van de subsidie die op basis van het nieuwe zetelaantal verleend zou zijn.

Artikel 24. Fusie politieke partijen

1. Indien twee of meer politieke verenigingen fuseren in de zin van artikel 309 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek door samen één nieuwe politieke vereniging op te richten en ten minste één van deze verenigingen een politieke partij is, wordt de nieuwe politieke vereniging aangemerkt als een politieke partij in de zin van deze wet en komt zij onder dezelfde voorwaarden als andere politieke partijen met ingang van het kalenderjaar volgend op het jaar waarin de fusie heeft plaatsgevonden voor subsidie in aanmerking.

2. In afwijking van artikel 1 geldt als het aantal zetels van de politieke partij de som van het aantal zetels dat bij de laatstgehouden verkiezing is toegewezen aan de lijsten waarboven de aanduidingen van de samengevoegde politieke verenigingen, of afkortingen daarvan, hebben gestaan.

3. Het tweede lid is van overeenkomstige toepassing op een politieke vereniging die bij een fusie in de zin van artikel 309 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek het vermogen van een of meer andere politieke verenigingen onder algemene titel heeft verkregen.

§ 4. Subsidievaststelling

Artikel 25. Aanvraag tot subsidievaststelling

1. De aanvraag tot vaststelling van de subsidie voor een kalenderjaar wordt vóór 1 juli van het daaropvolgende kalenderjaar ingediend bij de Autoriteit.

2. Bij de aanvraag wordt het financieel verslag, bedoeld in artikel 43, eerste lid, onder a, en het activiteitenverslag, bedoeld in artikel 45, onder e, overgelegd.

Artikel 26. Subsidievaststelling

1. In afwijking van artikel 3:18 van de Algemene wet bestuursrecht stelt de Autoriteit vóór 1 november de subsidie vast.

2. Indien een politieke partij op grond van artikel 107 bij rechterlijke uitspraak de aanspraak op subsidie is ontzegd en de tenuitvoerlegging van die ontzegging geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op het kalenderjaar waarvoor de subsidie is verleend, stelt de Autoriteit onverminderd artikel 4:46, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht de subsidie naar evenredigheid lager vast.

3. Onverminderd artikel 4:57, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht vordert de Autoriteit het subsidiebedrag terug dat ingevolge het vierde lid onverschuldigd is betaald.

Artikel 27. Overzicht verstrekte subsidies

De Autoriteit zendt ieder jaar aan de Staten-Generaal een overzicht van de subsidies die aan de politieke partijen zijn verstrekt. Artikel 4:24 van de Algemene wet bestuursrecht is niet van toepassing.

HOOFDSTUK 4. SUBSIDIEREGELS VOOR DECENTRALE POLITIEKE PARTIJEN

Artikel 28. Toepassingsbereik hoofdstuk 4

Dit hoofdstuk is van toepassing op een decentrale politieke partij.

Artikel 29. Subsidiabele activiteiten

De Autoriteit verstrekt na een daartoe strekkende aanvraag subsidie aan een politieke partij met het oog op de activiteiten, genoemd in artikel 13, tweede lid.

Artikel 30. Grondslag nadere regeling subsidie

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de subsidiëring van politieke partijen, alsmede over de wijze waarop de subsidie over deze partijen wordt verdeeld. De artikelen 19, derde lid, en 25, vierde en vijfde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de verplichtingen voor de subsidieontvanger en kan per decentrale bestuurslaag een subsidieplafond worden vastgesteld.

Artikel 31. Subsidieverstrekking aan afdeling

1. De Autoriteit verleent subsidie aan een afdeling onder dezelfde voorwaarden als aan een decentrale politieke partij.

2. Indien de afdeling niet over een eigen bankrekening beschikt, wordt het subsidiebedrag verstrekt aan de politieke vereniging waaraan de afdeling is gelieerd. In dit geval stelt de politieke vereniging het subsidiebedrag onvoorwaardelijk ter beschikking aan de afdeling.

3. De politieke vereniging wendt de subsidie niet aan voor andere doeleinden dan verstrekking aan de afdeling.

HOOFDSTUK 5. FINANCIËN VAN LANDELIJKE POLITIEKE PARTIJEN

§ 1. Algemeen

Artikel 32. Toepassingsbereik hoofdstuk 5

1. Dit hoofdstuk is van toepassing op een landelijke politieke partij en haar neveninstellingen.
2. Dit hoofdstuk is tevens van toepassing op een politieke vereniging als bedoeld in artikel 50.

Artikel 33. Definitie: schulden

Onder schulden wordt verstaan: geldschulden van € 25.000 of meer, met uitzondering van:

- a. bestuursrechtelijke geldschulden als bedoeld in artikel 4:85, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht; en
- b. geldschulden die binnen veertien dagen na de peildatum zijn voldaan;

§ 2. De administratie

Artikel 34. Financiële administratie

1. Een politieke partij voert een zodanige administratie dat deze een betrouwbaar beeld geeft van de financiële positie van de partij, door het opnemen van:
  - a. de op basis van deze wet verleende subsidie;
  - b. de aanvaarde bijdragen;
  - c. de overige inkomsten;
  - d. de vermogenspositie; en
  - e. de schulden.
2. De administratie en de daartoe behorende bescheiden worden gedurende zeven jaar door de politieke partij bewaard.

Artikel 35. Registratie van bijdragen

1. Een politieke partij registreert van elke aanvaarde bijdrage:
  - a. de naam en het adres van de donateur. Indien de donateur geen natuurlijke persoon is, tevens de naam, het adres en de nationaliteit van de uiteindelijk belanghebbende, bedoeld in artikel 10a, eerste lid, van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme;
  - b. het bedrag of de waarde van de bijdrage;
  - c. de datum van ontvangst.
2. Indien een politieke partij de gegevens bedoeld in het eerste lid, onder a, niet of niet volledig kan registreren, wordt de bijdrage gelijkgesteld aan een anonieme bijdrage.
3. Een ontvangen bijdrage geldt als aanvaard voor zover niet uit de financiële administratie anders blijkt.
4. In afwijking van het eerste lid kan registratie achterwege blijven van:
  - a. een bijdrage van € 250 of minder;
  - b. een bijdrage van een neveninstelling van de politieke partij;
  - c. een bijdrage van een afdeling van de politieke partij, zijnde een afdeling die met een decentrale politieke partij gelijk is gesteld.
5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de op grond van het eerste lid te registreren gegevens.

Artikel 36. Bijdrage in natura

1. Als waarde van een bijdrage in natura geldt het verschil tussen de gebruikelijke waarde van het geleverde in het economisch verkeer en de waarde van de tegenprestatie.
2. Voor de toepassing van deze wet worden bijdragen bestaande uit persoonlijke arbeid of activiteiten van leden van de politieke partij niet als bijdragen in natura aangemerkt.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald welke zaken of diensten in ieder geval als bijdragen in natura worden aangemerkt en kunnen regels worden gesteld over de wijze waarop bijdragen in natura financieel gewaardeerd worden.

Artikel 37. Registratie van schulden

1. Een politieke partij registreert van haar schulden:
  - a. de naam en het adres van de crediteur onderscheidenlijk geldverstrekker en, indien van toepassing, de gegevens van de instelling;
  - b. de hoogte van de schuld.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de op grond van het eerste te registreren gegevens.

§ 3. Beperking van bijdragen

Artikel 38. Bijdrage van vereniging of stichting

1. Indien een politieke partij van een donateur, zijnde een vereniging of stichting die niet is aangewezen als haar neveninstelling, in een kalenderjaar een of meer bijdragen met een gezamenlijke waarde van meer dan € 1.000 ontvangt, verlangt zij van die vereniging of stichting ten aanzien van de door die vereniging of stichting in dat kalenderjaar van een donateur ontvangen bijdrage van in totaal meer dan € 1.000 tevens een overzicht van de gegevens, genoemd in artikel 35, eerste lid. Artikel 35, vierde lid, onder a, is onverminderd van toepassing.
2. Uit het overzicht moet blijken of de door de vereniging of stichting ontvangen bijdrage een geldelijke bijdrage dan wel een bijdrage in natura betreft.
3. Indien het een geldelijke bijdrage betreft en het overzicht, bedoeld in het eerste lid, ontbreekt, geeft de politieke partij het deel van de bijdrage dat het bedrag van € 1.000 te boven gaat aan de donateur terug. Indien dit niet mogelijk is maakt zij dit deel over op de daartoe aangewezen rekening van de Autoriteit.
4. Indien het een bijdrage in natura betreft en het overzicht, bedoeld in het eerste lid, ontbreekt, dan geeft de politieke partij hetzij het deel van de bijdrage dat de tegenwaarde van € 1.000 te boven gaat hetzij de gehele bijdrage aan de donateur terug. Indien dit niet mogelijk is maakt zij het deel van de tegenwaarde van de bijdrage dat het bedrag van € 1.000 te boven gaat over op de daartoe aangewezen rekening van de Autoriteit, dan wel vernietigt zij de bijdrage.
5. Een op grond van het derde lid aan de Autoriteit overgemaakte bijdrage komt toe aan de Staat.
6. Bij ministeriële regeling kan voor het overzicht een model worden vastgesteld.

Artikel 39. Anonieme bijdrage

1. Een politieke partij aanvaardt geen anonieme bijdrage waarvan de waarde de grens van € 250 te boven gaat.
2. Wordt de in het eerste lid genoemde donatiegrens overschreden en betreft het een geldelijke bijdrage, dan geeft de politieke partij het deel van de bijdrage dat de donatiegrens te boven gaat aan de donateur terug. Indien dit niet mogelijk is maakt zij dit deel over op de daartoe aangewezen rekening van de Autoriteit.
3. Wordt de in het eerste lid genoemde donatiegrens overschreden en betreft het een bijdrage in natura, dan geeft de politieke partij hetzij het deel van de bijdrage dat de donatiegrens te boven gaat hetzij de gehele bijdrage aan de donateur terug. Indien dit niet mogelijk is maakt zij het deel van de tegenwaarde van bijdrage dat de donatiegrens te boven gaan over op de daartoe aangewezen rekening van de Autoriteit, dan wel vernietigt zij de bijdrage.
4. Een op grond van tweede of derde lid aan de Autoriteit overgemaakte bijdrage komt toe aan de Staat.

Artikel 40. Bijdrage van een donateur niet zijnde een Nederlandse donateur

1. Een politieke partij aanvaardt van een donateur, niet zijnde een Nederlandse donateur, per kalenderjaar een of meer bijdragen met een gezamenlijke waarde van ten hoogste € 250. Artikel 35, vierde lid, onder a, is onverminderd van toepassing.
2. Is de in het eerste lid genoemde donatiegrens overschreden en betreft het een geldelijke bijdrage, dan geeft de politieke partij het deel van de bijdrage dat de donatiegrens te boven gaat

aan de donateur terug. Indien dit niet mogelijk is maakt zij dit deel over op de daartoe aangewezen rekening van de Autoriteit.

3. Is de in het eerste lid genoemde donatiegrens overschreden en betreft het een bijdrage in natura, dan geeft de politieke partij hetzij het deel van de bijdrage dat de donatiegrens te boven gaat hetzij de gehele bijdrage aan de donateur terug. Indien dit niet mogelijk is maakt zij het deel van de tegenwaarde van bijdrage dat de donatiegrens te boven gaat over op de daartoe aangewezen rekening van de Autoriteit, vervalt de bijdrage aan de staat dan wel vernietigt zij de bijdrage.

4. Een op grond van het tweede of derde lid aan de Autoriteit overgemaakte bijdrage komt toe aan de Staat.

Artikel 41. Maximering gecombineerde bijdragen

1. Een politieke partij, haar neveninstellingen noch kandidaten voor die politieke partij, aanvaarden gezamenlijk van een donateur per kalenderjaar een of meer bijdragen met een gezamenlijke waarde van ten hoogste € 100.000. Artikel 35, vierde lid, onder a, is onverminderd van toepassing.

2. Onverminderd artikel 35, vierde lid, onder b en c, is het eerste lid niet van toepassing op een bijdrage van een kandidaat op een lijst waarboven de door deze politieke partij registreerde aanduiding of een afkorting daarvan staat.

3. Is de in het eerste lid genoemde donatiegrens overschreden en betreft het een geldelijke bijdrage, dan draagt de politieke partij er zorg voor dat het deel van de bijdrage dat de donatiegrens te boven gaat aan de donateur wordt teruggegeven voor zover van toepassing naar rato van de hoogte van de door elk van de ontvangers ontvangen bijdrage. Indien dit niet mogelijk is maakt zij dit deel over op de daartoe aangewezen rekening van de Autoriteit.

4. Is de in het eerste lid genoemde donatiegrens overschreden en betreft het een bijdrage in natura, dan draagt de politieke partij er zorg voor dat hetzij het deel van de bijdrage dat de donatiegrens te boven gaat hetzij de gehele bijdrage aan de donateur wordt teruggegeven voor zover van toepassing naar rato van de hoogte van de door elk van de ontvangers ontvangen bijdrage. Indien dit niet mogelijk is draagt zij er zorg voor dat het deel van de tegenwaarde van bijdrage dat de donatiegrens te boven gaat wordt overgemaakt op de daartoe aangewezen rekening van de Autoriteit, vervalt de bijdrage aan de staat dan wel wordt de bijdrage vernietigd.

5. Een op grond van het derde of vierde lid aan de Autoriteit overgemaakte bijdrage komt toe aan de Staat.

6. Het bedrag, genoemd in het eerste lid, wordt elke vijf jaar met ingang van 1 januari bij ministeriële regeling gewijzigd, overeenkomstig de door het Centraal Bureau voor de Statistiek vastgestelde consumentenprijsindex en naar boven afgerond op een duizendvoud in euro's. De ministeriële regeling wordt bekendgemaakt vóór 1 september voorafgaand aan het jaar waarop de wijziging betrekking heeft.

7. Bij ministeriële regeling kan voor het overzicht, bedoeld in het zesde lid, een model worden vastgesteld.

§ 4. Externe financiële verantwoording

Artikel 42. Meldplicht substantiële bijdragen

1. Indien een politieke partij, haar neveninstellingen of een kandidaat voor die politieke partij, gezamenlijk of alleen in een kalenderjaar van een donateur een of meer bijdragen met een gezamenlijke waarde van € 10.000 of een veelvoud daarvan heeft aanvaard, maakt de politieke partij hiervan zo spoedig mogelijk melding bij de Autoriteit. De artikelen 35, vierde lid, en 43 zijn onverminderd van toepassing.

2. Een melding geschiedt door uiterlijk binnen tien werkdagen na ontvangst van de bijdragen aan de Autoriteit te zenden:

a. een overzicht van de in het eerste lid bedoelde bijdragen, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 35, eerste lid, zijn geregistreerd; en

b. voor zover van toepassing, een overzicht van de in artikel 38, eerste lid, bedoelde bijdragen die de partij in een kalenderjaar van een donateur heeft ontvangen, met daarbij het overzicht dat op grond van dat lid van de donateur is ontvangen.

3. Artikel 47 is van overeenkomstige toepassing.

4. Bij ministeriële regeling kunnen voor de overzichten modellen worden vastgesteld.

Artikel 43. Aanlevering financieel verslag

1. Vóór 1 juli van elk kalenderjaar levert een politieke partij bij de Autoriteit aan:
  - a. een financieel verslag over het voorafgaande kalenderjaar met daarin een weergave van de gegevens, die op grond van artikel 34 in de administratie zijn opgenomen;
  - b. een overzicht van de bijdragen met een gezamenlijke waarde van meer dan € 1.000 die de partij in dat kalenderjaar van een donateur heeft ontvangen, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 35, eerste lid, zijn geregistreerd. Artikel 35, vierde lid, onder a, is onverminderd van toepassing;
  - c. voor zover van toepassing, een overzicht van de in artikel 38, eerste lid, bedoelde bijdragen die de partij in dat kalenderjaar van een donateur heeft ontvangen, met daarbij het overzicht dat op grond van dat lid van de donateur is ontvangen;
  - d. een overzicht van de schulden, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 37, eerste lid, zijn geregistreerd; en
  - e. de accountantsverklaring, bedoeld in artikel 44.
2. Op de bij de Autoriteit berustende documenten, bedoeld in het eerste lid, is de Wet open overheid niet van toepassing.
3. Bij ministeriële regeling kunnen voor de overzichten een modellen worden vastgesteld.

Artikel 44. Accountantsverklaring

1. Een politieke partij geeft opdracht tot onderzoek van haar financieel verslag aan een accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. De accountant onderzoekt of het financieel verslag en de overzichten, bedoeld in artikel 43, eerste lid, onder b en d, voldoen aan de bij of krachtens de wet gestelde voorschriften.
2. De accountant geeft de uitslag van zijn onderzoek weer in een schriftelijke verklaring omtrent de getrouwheid van het financieel verslag en de overzichten.

Artikel 45. Verantwoording subsidie

1. Indien aan een politieke partij subsidie is verstrekt, geldt dat de administratie, bedoeld in artikel 34:
  - a. tevens de voor de vaststelling van de subsidie van belang zijnde gegevens omtrent het ledental van de politieke partij en, indien van toepassing, van de aangewezen politieke jongerenorganisatie bevat;
  - b. zodanig is ingericht dat daaruit tevens te allen tijde de voor de vaststelling van de subsidie van belang zijnde naleving van verplichtingen alsmede de kosten en opbrengsten kunnen worden nagegaan.
2. Indien aan een politieke partij subsidie is verstrekt, geldt dat het financieel verslag, bedoeld in artikel 43, eerste lid, onder a:
  - a. tevens volgens de normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd, een rekening van de kosten en opbrengsten met de bijbehorende toelichting van belang zijnde voor de vaststelling van de subsidie omvat;
  - b. tevens een opgave omvat van de voor de vaststelling van de subsidie van belang zijnde gegevens omtrent het ledental van de politieke partij en, indien van toepassing, van de aangewezen politieke jongerenorganisatie;
  - c. vergezeld gaat van een activiteitenverslag;
3. Indien aan een politieke partij subsidie is verstrekt, geldt dat de accountantsverklaring bedoeld in artikel 44, eerste lid, tevens betreft:
  - a. de verenigbaarheid van het activiteitenverslag met het financieel verslag;
  - b. de rechtmatigheid van de besteding van de subsidie;
  - c. de naleving van de aan de subsidie verbonden verplichtingen; en
  - d. de juistheid van de opgegeven ledentallen van de politieke partij en, indien van toepassing, de aangewezen politieke jongerenorganisatie.

Artikel 46. Eisen verslaglegging

1. Bij ministeriële regeling kunnen eisen worden gesteld aan de inrichting van het financieel verslag, het activiteitenverslag, de opgave van de ledentallen van de politieke partij en van de aangewezen politieke jongerenorganisatie en aan de overzichten van de bijdragen en schulden.

2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de reikwijdte, de intensiteit en de verslaglegging van het onderzoek, bedoeld in artikel 44 en de eisen genoemd in artikel 45, derde lid.

Artikel 47. Openbaarmaking financieel verslag

1. De Autoriteit maakt uiterlijk 1 november van elke politieke partij voor zover van toepassing op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaar:

- a. het financieel verslag genoemd in artikel 43, eerste lid, onder a;
- b. de overzichten genoemd in artikel 43, eerste lid, onder b tot en met d;
- c. de accountantsverklaring genoemd in artikel 43, eerste lid, onder e;
- d. het activiteitenverslag genoemd in artikel 45, tweede lid, onder c.

2. Persoonsgegevens die in de in het eerste lid genoemde bescheiden voorkomen, worden door de Autoriteit maximaal zeven jaar bewaard.

3. Van de gegevens over het adres van een natuurlijke persoon of een uiteindelijk belanghebbende, wordt uitsluitend de woonplaats openbaar gemaakt. Op verzoek van een politieke partij blijft in de overzichten, genoemd in het eerste lid, openbaarmaking van de gegevens over de naam en de woonplaats van de natuurlijke persoon of uiteindelijk belanghebbende achterwege, indien dit naar het oordeel van de Autoriteit gelet op het belang van de veiligheid van de persoon of belanghebbende is aangewezen. De Autoriteit motiveert de toepassing van de vorige volzin bij de openbaarmaking, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 48. Onderzoek accountant en Algemene Rekenkamer

1. De politieke partij werkt mee aan onderzoeken die worden ingesteld door de accountant of accountantsdienst daartoe aangewezen door de Autoriteit.

2. De politieke partij draagt er zorg voor dat de accountant, bedoeld in artikel 44, meewerkt aan onderzoeken naar zijn werkzaamheden, die worden ingesteld door de accountant of accountantsdienst daartoe aangewezen door de Autoriteit.

3. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing op onderzoeken door de Algemene Rekenkamer.

§ 5. Verbrede toepassing

Artikel 49. Neveninstellingen

1. Op een neveninstelling van een politieke partij zijn de artikelen 34 tot en met 40 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat in afwijking van artikel 35, vierde lid, onder b en c, de registratie achterwege kan blijven van:

- a. een bijdrage van de politieke partij;
- b. een bijdrage van een afdeling van de politieke partij, zijnde een afdeling die met een decentrale politieke partij gelijk is gesteld.

2. Een neveninstelling meldt een door haar aanvaarde bijdrage binnen vijf werkdagen aan de politieke partij door toezending van de gegevens, bedoeld in de artikelen 35, eerste lid, en 38, eerste lid. Artikel 35, vierde lid, onder a, is van toepassing.

3. Op een neveninstelling zijn de artikelen 43, 44, 46, 47 en 48 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat:

- a. artikel 43, eerste lid, onder a, niet van toepassing is;
- b. de politieke partij de overzichten bij de Autoriteit aanlevert.

4. Een neveninstelling verstrekt de politieke partij de informatie die voor de overzichten nodig is.

Artikel 50. Verbonden politieke vereniging

1. Indien een of meer leden van de Tweede Kamer of Eerste Kamer zich van een fractie afsplitsen en alleen of met anderen een nieuwe fractie of groep vormen die zich verbindt met een

politieke vereniging, is dit hoofdstuk van overeenkomstige toepassing op deze politieke vereniging met ingang van het eerste kalenderjaar na het jaar waarin de afsplitsing heeft plaatsgevonden.

2. Indien alle leden van een fractie een nieuwe fractie vormen, wordt dit voor de toepassing van dit artikel gelijkgesteld met een afsplitsing van een fractie.

§ 6. Verwerking persoonsgegevens

Artikel 51. Verwerkingsgrondslag

1. Een politieke partij kan persoonsgegevens, met inbegrip van bijzondere categorieën van persoonsgegevens als bedoeld in paragraaf 3.1 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming verwerken voor zover dit noodzakelijk is ter uitvoering van de in dit hoofdstuk aan haar opgedragen taken.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op:

- a. een stichting of vereniging als bedoeld in artikel 38;
- b. een neveninstelling als bedoeld in artikel 49; en
- c. een politieke vereniging als bedoeld in artikel 50.

HOOFDSTUK 6. FINANCIËN VAN DECENTRALE POLITIEKE PARTIJEN

§ 1. Algemeen

Artikel 52. Toepassingsbereik hoofdstuk 6

1. Dit hoofdstuk is van toepassing op een decentrale politieke partij en haar neveninstellingen.
2. Dit hoofdstuk is tevens van toepassing op een politieke vereniging als bedoeld in artikel 66.

Artikel 53. Definitie: schulden

Onder schulden wordt verstaan: geldschulden van € 5.000 of meer, met uitzondering van:

- a. bestuursrechtelijke geldschulden als bedoeld in artikel 4:85, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht; en
- b. geldschulden die binnen veertien dagen na de peildatum zijn voldaan.

§ 2. De administratie

Artikel 54. Financiële administratie

1. Een politieke partij voert een zodanige administratie dat deze een betrouwbaar beeld geeft van de financiële positie van de partij, door het opnemen van:

- a. de op basis van deze wet ontvangen subsidie;
- b. de aanvaarde bijdragen;
- c. de overige inkomsten;
- d. de vermogenspositie;
- e. de schulden.

2. De administratie en de daartoe behorende bescheiden worden gedurende zeven jaar door de politieke partij bewaard.

Artikel 55. Registratie van bijdragen

1. Een politieke partij registreert van elke aanvaarde bijdrage:

- a. de naam en het adres van de donateur. Indien de donateur geen natuurlijke persoon is, tevens de naam en het adres van de uiteindelijk belanghebbende, bedoeld in artikel 10a, eerste lid, van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme;
- b. het bedrag of de waarde van de bijdrage;
- c. de datum van ontvangst.

2. Indien een politieke partij de gegevens bedoeld in het eerste lid, onder a, niet of niet volledig kan registreren, wordt de bijdrage gelijkgesteld met een anonieme bijdrage.

3. Een ontvangen bijdrage geldt als aanvaard voor zover niet uit de financiële administratie anders blijkt.

4. In afwijking van het eerste lid kan registratie achterwege blijven van:

- a. een bijdrage van € 250 of minder;
  - b. een bijdrage van een neveninstelling van de politieke partij;
  - c. een bijdrage van een afdeling van de politieke partij, zijnde een afdeling die met een decentrale politieke partij gelijk is gesteld.
5. Onverminderd het vierde lid registreert een afdeling geen bijdragen van een politieke partij waaraan zij gelieerd is.

Artikel 56. Bijdrage in natura

1. Als waarde van een bijdrage in natura geldt het verschil tussen de gebruikelijke waarde van het geleverde in het economisch verkeer en de waarde van de tegenprestatie.
2. Voor de toepassing van deze wet worden bijdragen bestaande uit persoonlijke arbeid of activiteiten van leden van de politieke partij niet als bijdragen in natura aangemerkt.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald welke zaken of diensten in ieder geval als bijdragen in natura worden aangemerkt en kunnen regels worden gesteld over de wijze waarop bijdragen in natura financieel gewaardeerd worden.

Artikel 57. Registratie van schulden

1. Een politieke partij registreert van haar schulden:
  - a. de naam en het adres van de crediteur onderscheidenlijk geldverstrekker en, indien van toepassing, de gegevens van de instelling;
  - b. de hoogte van de schuld.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de op grond van het eerste lid te registreren gegevens.

§ 3. Beperking van bijdragen

Artikel 58. Bijdrage van vereniging of stichting

1. Indien een politieke partij van een donateur, zijnde een vereniging of stichting die niet is aangewezen als haar neveninstelling, in een kalenderjaar een of meer bijdragen met een gezamenlijke waarde van meer dan € 250 ontvangt, verlangt zij van die vereniging of stichting ten aanzien van de door die vereniging of stichting in dat kalenderjaar van een donateur ontvangen bijdragen van in totaal meer dan € 250 tevens een overzicht van de gegevens, genoemd in artikel 55, eerste lid. Artikel 55, vierde lid, onder a, is onverminderd van toepassing.
2. Uit het overzicht moet blijken of de door de vereniging of stichting ontvangen bijdrage een geldelijke bijdrage dan wel een bijdrage in natura betreft.
3. Indien het een geldelijke bijdrage betreft en het overzicht, bedoeld in het eerste lid, ontbreekt, geeft de politieke partij het deel van de bijdrage dat het bedrag van € 250 te boven gaat aan de donateur terug. Indien dit niet mogelijk is maakt zij dit deel over op de daartoe aangewezen rekening van de Autoriteit.
4. Indien het een bijdrage in natura betreft en het overzicht, bedoeld in het eerste lid, ontbreekt, dan geeft de politieke partij hetzij het deel van de bijdrage dat de tegenwaarde van € 250 te boven gaat hetzij de gehele bijdrage aan de donateur terug. Indien dit niet mogelijk is maakt zij het deel van de tegenwaarde van de bijdrage dat het bedrag van € 250 te boven gaat over op de daartoe aangewezen rekening van de Autoriteit, dan wel vernietigt zij de bijdrage.
5. Een op grond van het derde lid aan de Autoriteit overgemaakte bijdrage komt toe aan de Staat.
6. Bij ministeriële regeling kan voor het overzicht een model worden vastgesteld.

Artikel 59. Anonieme bijdrage

1. Een politieke partij aanvaardt geen anonieme bijdrage waarvan de waarde de grens van € 250 te boven gaat.
2. Wordt de in het eerste lid genoemde donatiegrens overschreden en betreft het een geldelijke bijdrage, dan geeft de politieke partij het deel van de bijdrage dat de donatiegrens te boven gaat

aan de donateur terug. Indien dit niet mogelijk is maakt zij dit deel over op de daartoe aangewezen rekening van de Autoriteit.

3. Wordt de in het eerste lid genoemde donatiegrens overschreden en betreft het een bijdrage in natura, dan geeft de politieke partij hetzij het deel van de bijdrage dat de donatiegrens te boven gaat hetzij de gehele bijdrage aan de donateur terug. Indien dit niet mogelijk is maakt zij het deel van de tegenwaarde van bijdrage dat de donatiegrens te boven gaan over op de daartoe aangewezen rekening van de Autoriteit, dan wel vernietigt zij de bijdrage.

4. Een op grond van tweede of derde lid aan de Autoriteit overgemaakte bijdrage komt toe aan de Staat.

Artikel 60. Bijdrage van een donateur niet zijnde een Nederlandse donateur

1. Een politieke partij ontvangt van een donateur, niet zijnde een Nederlandse donateur, per kalenderjaar een of meer bijdragen met een gezamenlijke waarde van ten hoogste € 250. Artikel 55, vierde lid, onder a, is onverminderd van toepassing.

2. Is de in het eerste lid genoemde donatiegrens overschreden en betreft het een geldelijke bijdrage, dan geeft de politieke partij het deel van de bijdrage dat de donatiegrens te boven gaat aan de donateur terug. Indien dit niet mogelijk is maakt zij dit deel over op de daartoe aangewezen rekening van de Autoriteit.

3. Is de in het eerste lid genoemde donatiegrens overschreden en betreft het een bijdrage in natura, dan geeft de politieke partij hetzij het deel van de bijdrage dat de donatiegrens te boven gaat hetzij de gehele bijdrage aan de donateur terug. Indien dit niet mogelijk is maakt zij het deel van de tegenwaarde van bijdrage dat de donatiegrens te boven gaan over op de daartoe aangewezen rekening van de Autoriteit, vervalt de bijdrage aan de Staat dan wel vernietigt zij de bijdrage.

4. Een op grond van dit artikel aan de Autoriteit overgemaakte bijdrage komt toe aan de Staat.

Artikel 61. Maximering gecombineerde bijdragen

1. Een politieke partij en haar neveninstellingen, aanvaarden gezamenlijk van een donateur per kalenderjaar een of meer bijdragen met een gezamenlijke waarde van ten hoogste € 20.000. Artikel 55, vierde lid, onder a, is onverminderd van toepassing.

2. Is de in het eerste lid genoemde donatiegrens overschreden en betreft het een geldelijke bijdrage, dan draagt de politieke partij er zorg voor dat het deel van de bijdrage dat de donatiegrens te boven gaat aan de donateur wordt teruggegeven voor zover van toepassing naar rato van de hoogte van de door elk van de ontvangers ontvangen bijdrage. Indien dit niet mogelijk is maakt zij dit deel over op de daartoe aangewezen rekening van de Autoriteit.

3. Is de in het eerste lid genoemde donatiegrens overschreden en betreft het een bijdrage in natura, dan draagt de politieke partij er zorg voor dat hetzij het deel van de bijdrage dat de donatiegrens te boven gaat hetzij de gehele bijdrage aan de donateur wordt teruggegeven voor zover van toepassing naar rato van de hoogte van de door elk van de ontvangers ontvangen bijdrage. Indien dit niet mogelijk is draagt zij er zorg voor dat het deel van de tegenwaarde van bijdrage dat de donatiegrens te boven gaat wordt overgemaakt op de daartoe aangewezen rekening van de Autoriteit, vervalt de bijdrage aan de Staat dan wel wordt de bijdrage vernietigd.

4. Een op grond van het tweede of derde lid aan de Autoriteit overgemaakte bijdrage komt toe aan de Staat. 5. Het bedrag, genoemd in het eerste lid, wordt elke vijf jaar met ingang van 1 januari bij ministeriële regeling gewijzigd, overeenkomstig de door het Centraal Bureau voor de Statistiek vastgestelde consumentenprijsindex en naar boven afgerond op een duizendvoud in euro's. De ministeriële regeling wordt bekendgemaakt vóór 1 september voorafgaand aan het jaar waarop de wijziging betrekking heeft.

§ 4. Externe financiële verantwoording

Artikel 62. Openbaarmaking substantiële bijdragen

1. Indien een politieke partij of haar neveninstellingen in een kalenderjaar van een donateur een of meer bijdragen met een gezamenlijke waarde van € 2.000 of een veelvoud daarvan hebben

aanvaard, maakt de politieke partij dit zo spoedig mogelijk openbaar. Artikel 55, vierde lid, en 63 zijn onverminderd van toepassing.

2. Openbaarmaking geschiedt door binnen drie weken op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaar te maken:

- a. een overzicht van de bijdragen, met daarbij de gegevens die op grond van de artikel 55, eerste lid, zijn geregistreerd; en
- b. voor zover van toepassing, een overzicht van de in artikel 58, eerste lid, bedoelde bijdragen die de partij in een kalenderjaar van een donateur heeft ontvangen, met daarbij het overzicht dat op grond van dat lid van de donateur is ontvangen.

3. Artikel 63, derde tot en met vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.

4. Bij ministeriële regeling kunnen voor de overzichten modellen worden vastgesteld.

Artikel 63. Openbaarmaking financieel verslag

1. Vóór 1 juli van elk kalenderjaar maakt een politieke partij op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaar:

- a. een financieel verslag over het voorafgaande kalenderjaar met daarin een weergave van de gegevens, die op grond van artikel 54 in de administratie zijn opgenomen;
- b. een overzicht van de bijdragen met een gezamenlijke waarde van meer dan € 250 die de partij in dat kalenderjaar van een donateur heeft ontvangen, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 55, eerste lid, zijn geregistreerd. Artikel 55, vierde lid, onder a, is onverminderd van toepassing;
- c. voor zover van toepassing, een overzicht van de in artikel 58, eerste lid, bedoelde bijdragen die de partij in dat kalenderjaar van een donateur heeft ontvangen, met daarbij het overzicht dat op grond van dat lid van de donateur is ontvangen; en
- d. een overzicht van de schulden, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 57, eerste lid, zijn geregistreerd.

2. Indien een politieke partij geen bijdragen heeft ontvangen als bedoeld in het eerste lid, onder b, of geen schulden heeft als bedoeld in het eerste lid, onder d, dan wordt dat in het overzicht vermeld.

3. Van de gegevens over het adres van een natuurlijke persoon of een uiteindelijk belanghebbende, wordt uitsluitend de woonplaats openbaar gemaakt. Indien een natuurlijke persoon of een uiteindelijk belanghebbende gelet op het belang van zijn veiligheid bezwaar heeft gemaakt tegen vermelding van zijn naam, kan deze achterwege blijven, met dien verstande dat in dat geval een omschrijving wordt gegeven van de categorie van instellingen of organisaties waartoe de persoon of uiteindelijk belanghebbende behoort.

4. De in het eerste en tweede lid bedoelde documenten blijven ten minste vier jaar openbaar.

5. Bij ministeriële regeling kunnen voor de overzichten modellen worden vastgesteld.

Artikel 64. Onderzoek accountant en Algemene Rekenkamer

1. De politieke partij werkt mee aan onderzoeken die worden ingesteld door de accountant of accountantsdienst daartoe aangewezen door de Autoriteit.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op onderzoeken door de Algemene Rekenkamer.

§ 5. Verbrede toepassing

Artikel 65. Neveninstellingen

1. Op een neveninstelling van een politieke partij zijn de artikelen 54 tot en met 60 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat in afwijking van artikel 55, vierde lid, onder b en c, de registratie achterwege kan blijven van:

- a. bijdragen van de politieke partij;
- b. bijdragen van een afdeling van de politieke partij.

2. Een neveninstelling meldt een door haar aanvaarde bijdrage binnen vijf werkdagen aan de politieke partij door toezending van de gegevens, bedoeld in de artikelen 55, eerste lid, en 58, eerste lid. Artikel 55, vierde lid, onder a, is van toepassing.

3. Op een neveninstelling zijn de artikelen 63 en 64 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat:

- a. artikel 63, eerste lid, onder a, niet van toepassing is;
- b. de politieke partij de overzichten openbaar maakt.

4. Een neveninstelling verstrekt de politieke partij de informatie die voor de overzichten nodig is.

Artikel 66. Verbonden politieke vereniging

1. Indien een of meer leden van een vertegenwoordigend orgaan zich van een fractie afsplitsen en alleen of met anderen een nieuwe fractie of groep vormen die zich verbindt met een politieke vereniging, is dit hoofdstuk van overeenkomstige toepassing op deze politieke vereniging met ingang van het eerste kalenderjaar na het jaar waarin de afsplitsing heeft plaatsgevonden.

2. Indien alle leden van een fractie een nieuwe fractie vormen, wordt dit voor de toepassing van dit artikel gelijkgesteld met een afsplitsing van een fractie.

§ 6. Verwerking persoonsgegevens

Artikel 67. Verwerkingsgrondslag

1. Een politieke partij kan persoonsgegevens, met inbegrip van bijzondere categorieën van persoonsgegevens als bedoeld in paragraaf 3.1 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming verwerken voor zover dit noodzakelijk is ter uitvoering van de in dit hoofdstuk aan haar opgedragen taken.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op:

- a. een vereniging of stichting als bedoeld in artikel 58;
- b. een neveninstelling als bedoeld in artikel 65; en
- c. een politieke vereniging als bedoeld in artikel 66.

HOOFDSTUK 7. POLITIEKE ADVERTENTIES EN MICROTARGETING

Artikel 68. Toepassingsbereik hoofdstuk 7

Dit hoofdstuk is van toepassing op een landelijke politieke partij en haar neveninstellingen.

Artikel 69. Inrichting en beheer register

1. De Autoriteit draagt zorg voor de inrichting en het beheer van een elektronisch register voor politieke advertenties.

2. Het register bevat de documenten en gegevens, bedoeld in artikel 71, eerste lid.

3. Het register is voor eenieder op een algemeen toegankelijke wijze openbaar.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de inrichting en het beheer van het register.

Artikel 70. Protocol

1. De Autoriteit stelt een protocol op over de beschikbaarheid, werking, beveiliging en volledigheid van het register.

2. Het protocol behoeft de goedkeuring van Onze Minister.

3. De goedkeuring kan worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

4. De Autoriteit maakt het protocol op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaar.

Artikel 71. Openbaarmakingsplicht politieke advertenties

1. Binnen vijf werkdagen na de eerste publicatie of verspreiding van een politieke advertentie verstrekt een politieke partij aan de Autoriteit door deponering in het register:

a. een kopie van de politieke advertentie;

b. een transparantieverklaring met in elk geval de volgende gegevens:

i. de aanduiding van de politieke partij door, voor of namens welke de politieke advertentie is gepubliceerd of verspreid;

ii. de hoogte van het bedrag dat aan de uitgever is betaald voor het opslaan en publiceren of verspreiden van de politieke advertentie;

c. Indien de politieke partij niet of niet zelf heeft betaald voor het opslaan en publiceren of verspreiden van de politieke advertentie wordt in de transparantieverklaring tevens de gebruikelijke waarde in het economisch verkeer voor het opslaan en publiceren of verspreiden van de politieke advertentie vermeldt;

d. indien microtargetingtechnieken zijn gebruikt wordt in de transparantieverklaring tevens vermeld:

i. de specifieke groepen van ontvangers van de politieke advertentie, met daarbij de kenmerken die zijn gebruikt om de ontvangers te bepalen onder wie de advertentie is verspreid;

ii. de categorieën persoonsgegevens die zijn gebruikt voor de targeting en de bron van die persoonsgegevens;

iii. de doeleinden van de targeting, met inbegrip van de kenmerken op grond waarvan personen in de doelgroep zijn opgenomen, en de redenen voor de keuze van deze kenmerken.

2. De Autoriteit bewaart de documenten en de gegevens in het register vanaf de eerste publicatie of verspreiding van de politieke advertentie tot vier jaar na de laatste publicatie of verspreiding daarvan.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld omtrent de inhoud van de transparantieverklaring en de wijze van deponering van politieke advertenties en transparantieverklaringen in het register.

4. Bij ministeriële regeling kan voor de transparantieverklaring een model worden vastgesteld.

Artikel 72. Rapportage uitgaven politieke advertenties

1. Voor 1 juli van elk kalenderjaar levert een politieke partij bij de Autoriteit een overzicht aan van de uitgaven die zij in het voorafgaande kalenderjaar aan politieke advertenties heeft gemaakt.

2. Bij ministeriële regeling kan voor dit overzicht een model worden vastgesteld.

3. Artikel 47 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 73. Verplichtingen voor uitgevers

1. Voor de naleving van artikel 71, eerste lid, kan de Autoriteit een uitgever vragen ontbrekende of aanvullende informatie te verstrekken ter ondersteuning van de documenten en de gegevens die een politieke partij in het register heeft gedeponerd.

2. De uitgever verstrekt de gevraagde informatie binnen drie weken aan de Autoriteit.

Artikel 74. Neveninstellingen

De artikelen 71 en 72 zijn van overeenkomstige toepassing op een neveninstelling van een politieke partij.

HOOFDSTUK 8. AANVULLENDE REGELS IN HET KADER VAN LANDELIJKE VERKIEZINGEN

§ 1. Algemeen

Artikel 75. Toepassingsbereik hoofdstuk 8

Dit hoofdstuk is van toepassing bij een verkiezing van de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

§ 2. Aanvullende regels inzake financiën

Artikel 76. Meldplicht substantiële bijdragen

Vanaf de eenentwintigste dag voor de dag van de stemming tot en met de dag van de stemming meldt een politieke partij, in afwijking van artikel 42, tweede lid, het aanvaard hebben van een substantiële bijdrage van een donateur uiterlijk de volgende werkdag.

Artikel 77. Aanlevering financiële overzichten voorafgaand aan de stemming

1. Tussen de eenentwintigste en de veertiende dag vóór de dag van de stemming, levert een politieke partij waarvan de aanduiding of een afkorting daarvan boven een lijst als bedoeld in artikel I 17, eerste lid, van de Kieswet staat, aan bij de Autoriteit:

a. een overzicht van de bijdragen met een gezamenlijke waarde van meer dan € 1.000 die de partij in een kalenderjaar van een donateur heeft ontvangen, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 35, eerste lid, zijn geregistreerd. Artikel 35, vierde lid, is onverminderd van toepassing;

b. voor zover van toepassing, een overzicht van de in artikel 38, eerste lid, bedoelde bijdragen die de partij in een kalenderjaar van een donateur heeft ontvangen, met daarbij het overzicht dat op grond van dat lid van de donateur is ontvangen; en

c. een overzicht van de schulden, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 37, eerste lid, zijn geregistreerd.

2. De overzichten beslaan de periode van 1 januari van het kalenderjaar waarin de stemming plaatsvindt tot en met de eenentwintigste dag vóór de dag van de stemming.

3. Indien de partij de in artikel 43, eerste lid, onder b, c en d, genoemde overzichten betreffende het kalenderjaar voorafgaand aan het jaar waarin de stemming plaatsvindt nog niet heeft aangeleverd, worden zij tezamen met de in het eerste lid genoemde overzichten aangeleverd. Artikel 43 is onverminderd van toepassing.

4. Op de bij de Autoriteit berustende overzichten is de Wet open overheid niet van toepassing.

5. Bij ministeriële regeling kan voor de overzichten een model worden vastgesteld.

Artikel 78. Aanlevering financiële overzichten na afloop van de stemming

1. Uiterlijk een maand na de dag van de stemming levert de in artikel 77 bedoelde politieke partij bij de Autoriteit aan:

a. een overzicht van de bijdragen met een gezamenlijke waarde van meer dan meer dan € 1.000 die de partij in een kalenderjaar van een donateur heeft ontvangen, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 35, eerste lid, zijn geregistreerd;

b. voor zover van toepassing, een overzicht van de in artikel 38, eerste lid, bedoelde bijdragen die de partij in een kalenderjaar van een donateur heeft ontvangen, met daarbij het overzicht dat op grond van dat lid van de donateur is ontvangen; en

c. een overzicht van de schulden, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 37, derde lid, zijn geregistreerd.

2. De overzichten beslaan de periode vanaf de twintigste dag vóór de dag van de stemming tot en met de dag van de stemming.

3. Op de bij de Autoriteit berustende overzichten is de Wet open overheid niet van toepassing.

4. Bij ministeriële regeling kan voor de overzichten een model worden vastgesteld.

Artikel 79. Berekening drempelbijdrage naar rato

1. Indien de artikelen 77 en 78 voor een deel van het kalenderjaar van toepassing zijn, wordt de bijdrage met een gezamenlijke waarde van meer dan € 1.000 per donateur berekend naar rato van het aantal volle maanden dat van toepassing is.

2. De Autoriteit maakt de hoogte van het in het eerste lid bedoelde bedrag uiterlijk op de tweeënveertigste dag voor de dag van de kandidaatstelling in de Staatscourant bekend.

Artikel 80. Openbaarmaking financiële overzichten

1. De Autoriteit maakt de overzichten, genoemd in de artikelen 77, eerste lid, en 78, eerste lid zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk op de zevende dag vóór de dag van de stemming respectievelijk twee maanden ná de dag van de stemming op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaar.

2. Persoonsgegevens die in de in het eerste lid bedoelde overzichten voorkomen, worden door de Autoriteit maximaal zeven jaar bewaard.

3. Van de gegevens over het adres van een natuurlijke persoon of een uiteindelijk belanghebbende, wordt uitsluitend de woonplaats openbaar gemaakt. Op verzoek van een politieke partij blijft in de overzichten, genoemd in het eerste lid, openbaarmaking van de gegevens over de

naam en de woonplaats van de natuurlijke persoon of uiteindelijk belanghebbende achterwege, indien dit naar het oordeel van de Autoriteit gelet op het belang van de veiligheid van de persoon of belanghebbende is aangewezen. De Autoriteit motiveert de toepassing van de vorige volzin bij de openbaarmaking, bedoeld in het eerste lid.

§ 3. Verbrede toepassing van aanvullende regels inzake financiën

Artikel 81. Neveninstellingen

1. Op een neveninstelling van een politieke partij waarvan de aanduiding of een afkorting daarvan boven een lijst als bedoeld in artikel I 17, eerste lid, van de Kieswet staat zijn de artikelen 77 tot en met 80 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de politieke partij de overzichten bij de Autoriteit aanlevert.

2. Een neveninstelling verstrekt de politieke partij de informatie die voor de overzichten nodig is.

Artikel 82. Politieke verenigingen

1. Op een politieke vereniging, niet zijnde een politieke partij, waarvan de aanduiding of een afkorting daarvan boven een lijst als bedoeld in artikel I 17, eerste lid, van de Kieswet staat, zijn de artikelen 77 tot en met 80 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat:

- a. op de bijdragen de artikelen 34 tot en met 40 van overeenkomstige toepassing zijn;
- b. op de bijdragen de artikelen 41 en 42 van overeenkomstige toepassing zijn vanaf de dag van de kandidaatstelling;
- c. voor artikel 77, tweede en derde lid, wordt gelezen: de overzichten beslaan de periode van 1 januari van het tweede kalenderjaar vóór het jaar waarin de stemming plaatsvindt tot en met de eenentwintigste dag vóór de dag van de stemming.

Artikel 83. Individuele kandidaten van een politieke vereniging

1. Vanaf de eenenveertigste dag voor de dag van de kandidaatstelling tot en met de dag van de stemming meldt een kandidaat voor een politieke vereniging een door hem aanvaarde bijdrage binnen vijf werkdagen aan die politieke vereniging door toezending van de gegevens, bedoeld in de artikelen 35, eerste lid en 38, eerste lid. Artikel 35, vierde lid, onder a, is van toepassing.

2. Op een kandidaat voor een politieke vereniging zijn de artikelen 77 tot en met 80 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat:

- a. de bijdragen door de kandidaat moeten zijn aanvaard ten behoeve van diens kandidatuur, de verkiezingscampagne dan wel de politieke vereniging;
- b. op de bijdragen de artikelen 35, 36, 38, 39 en 40 van overeenkomstige toepassing zijn;
- c. voor artikel 77, tweede en derde lid, wordt gelezen: de overzichten beslaan de periode van 1 januari van het tweede kalenderjaar vóór het jaar waarin de stemming plaatsvindt tot en met de eenentwintigste dag vóór de dag van de stemming;
- d. de politieke vereniging de overzichten van ontvangen bijdragen bij de Autoriteit aanlevert;
- e. de artikelen 77, eerste lid, onder c, en 78, eerste lid onder c, niet van toepassing zijn.

3. De kandidaat verstrekt de politieke vereniging de informatie die voor de overzichten nodig is.

Artikel 84. Blanco lijsten

1. Op een kandidaat die op een lijst staat waarboven geen aanduiding van een politieke vereniging of afkorting daarvan is geplaatst, zijn de artikelen 77 tot en met 80 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat:

- a. de bijdragen door de kandidaat moeten zijn aanvaard ten behoeve van diens kandidatuur, de verkiezingscampagne dan wel de politieke vereniging;
- b. op de bijdragen de artikelen 35, 36, 38, 39 en 40 van overeenkomstige toepassing zijn;
- c. op de bijdragen de artikelen 41 en 42 van overeenkomstige toepassing zijn vanaf de dag van de kandidaatstelling;
- d. voor artikel 77, tweede en derde lid, wordt gelezen: de overzichten beslaan de periode van 1 januari van het tweede kalenderjaar vóór het jaar waarin de stemming plaatsvindt tot en met de eenentwintigste dag vóór de dag van de stemming;
- e. de eerste kandidaat op de lijst de overzichten bij de Autoriteit aanlevert;
- f. de artikelen 77, eerste lid, onder c, en 78, eerste lid, onder c, niet van toepassing zijn.

2. De andere kandidaten op een lijst verstrekken aan de eerste kandidaat op de lijst de informatie die voor de overzichten nodig is.

§ 4. Aanvullende regels inzake politieke advertenties en microtargeting

Artikel 85. Openbaarmakingsplicht politieke advertenties

1. Vanaf de veertigste dag vóór de dag van de kandidaatstelling tot en met de dag van de stemming is artikel 71 van overeenkomstige toepassing op een politieke vereniging, niet zijnde een politieke partij, en op elke kandidaat die op een lijst staat als bedoeld in artikel I 17, eerste lid, van de Kieswet.

2. Een politieke partij dan wel politieke vereniging, niet zijnde een politieke partij, deponereert tevens voor de kandidaten die op de lijst staan waarboven de door haar geregistreerde aanduiding of een afkorting daarvan is geplaatst de politieke advertentie en de bijbehorende transparantieverklaring in het register van de Autoriteit.

3. De eerste kandidaat op een lijst waarboven geen aanduiding van een politieke vereniging of afkorting daarvan is geplaatst deponereert tevens voor de andere kandidaten die op die lijst staan de politieke advertentie en de bijbehorende transparantieverklaring in het register van de Autoriteit.

§ 5. Verwerking bijzondere persoonsgegevens

Artikel 86. Verwerkingsgrondslag

1. Een politieke partij kan persoonsgegevens, met inbegrip van bijzondere categorieën van persoonsgegevens als bedoeld in paragraaf 3.1 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming verwerken voor zover dit noodzakelijk is ter uitvoering van de in dit hoofdstuk aan haar opgedragen taken.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op:

- a. een politieke vereniging niet zijnde een politieke partij;
- b. een neveninstelling van een politieke partij;
- c. een kandidaat.

HOOFDSTUK 9. AANVULLENDE REGELS IN HET KADER VAN DECENTRALE VERKIEZINGEN

§ 1. Algemeen

Artikel 87. Toepassingsbereik hoofdstuk 9

Dit hoofdstuk is van toepassing bij een verkiezing van de leden van een provinciale staten, een algemeen bestuur of een gemeenteraad.

§ 2. Aanvullende regels inzake financiën

Artikel 88. Openbaarmaking substantiële bijdragen

Vanaf de eenentwintigste dag voor de dag van de stemming tot en met de dag van de stemming maakt een politieke partij, in afwijking van artikel 62, tweede lid, het aanvaard hebben van een substantiële bijdrage van een donateur binnen vijf werkdagen openbaar.

Artikel 89. Openbaarmaking financiële overzichten na afloop van de stemming

1. Onverminderd artikel 63 maakt een politieke partij die aan een verkiezing heeft deelgenomen uiterlijk twee maanden na de dag van de stemming op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaar:

- a. een overzicht van de bijdragen met een gezamenlijke waarde van meer dan € 250 die de partij in een kalenderjaar van een donateur heeft ontvangen met daarbij de gegevens die op grond van artikel 55, eerste lid, zijn geregistreerd. Artikel 55, vierde lid, is onverminderd van toepassing;
- b. voor zover van toepassing, een overzicht van de in artikel 58, eerste lid, bedoelde bijdragen die de partij in een kalenderjaar van een donateur heeft ontvangen, met daarbij het overzicht dat op grond van dat lid van de donateur is ontvangen; en
- c. een overzicht van de schulden, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 57, eerste lid, zijn geregistreerd.

2. De overzichten beslaan de periode van 1 januari van het kalenderjaar waarin de stemming plaatsvindt tot en met de dag van de stemming.

3. Indien de partij de in artikel 63, eerste lid, onder b, c en d, genoemde overzichten betreffende het kalenderjaar voorafgaand aan het jaar waarin de stemming plaatsvindt nog niet openbaar heeft gemaakt, worden zij tezamen met de in het eerste lid genoemde overzichten openbaar gemaakt.

4. Indien een politieke partij geen bijdragen heeft ontvangen als bedoeld in het eerste lid, onder a, of geen schulden heeft als bedoeld in het eerste lid, onder c, wordt dit in het overzicht vermeld.

5. Artikel 63, derde tot en met vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing op de in het eerste en derde lid bedoelde overzichten.

§ 3. Verbrede toepassing van aanvullende regels inzake financiën

Artikel 90. Neveninstellingen

1. Op een neveninstelling van een politieke partij waarvan de aanduiding of een afkorting daarvan boven een lijst als bedoeld in artikel I 17, eerste lid, van de Kieswet staat is artikel 89 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de politieke partij de overzichten openbaar maakt.

2. Een neveninstelling verstrekt de politieke partij de informatie die voor de overzichten nodig is.

Artikel 91. Nieuwe politieke partijen

1. Indien een verkiezing ertoe leidt dat een politieke vereniging een politieke partij wordt, is op deze politieke partij artikel 89 van overeenkomstige toepassing. In afwijking van artikel 89, tweede en derde lid, beslaan de overzichten de periode van 1 januari van het tweede kalenderjaar vóór het jaar waarin de stemming plaatsvindt tot en met de dag van de stemming.

2. De politieke partij maakt de overzichten en de gegevens, bedoeld in 89, eerste lid, uiterlijk drie maanden na de dag van de stemming op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaar.

§ 4. Verwerking bijzondere persoonsgegevens

Artikel 92. Verwerking bijzondere persoonsgegevens

1. Een politieke partij kan persoonsgegevens, met inbegrip van bijzondere categorieën van persoonsgegevens als bedoeld in paragraaf 3.1 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming verwerken voor zover dit noodzakelijk is ter uitvoering van de in dit hoofdstuk aan haar opgedragen taken.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op:

- a. een politieke vereniging niet zijnde een politieke partij;
- b. een neveninstelling van een politieke partij;
- c. een kandidaat.

HOOFDSTUK 10. DE NEDERLANDSE AUTORITEIT POLITIEKE PARTIJEN

Artikel 93. Instelling Autoriteit

Er is een Nederlandse Autoriteit politieke partijen.

Artikel 94. Taken en bevoegdheden

De Autoriteit heeft tot taak:

- a. het aanwijzen van een rechtspersoon als bedoeld in de artikel 8, vijfde lid;
- b. het verstrekken van subsidie aan politieke partijen overeenkomstig de bepalingen in de hoofdstukken 3 en 4;
- c. het inrichten en beheren van het register van politieke advertenties;
- d. het toezien op de naleving en de bestuursrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens deze wet overeenkomstig hoofdstuk 11;
- e. het uit eigen beweging doen van onderzoek en het maken van rapportages, indien dat naar het oordeel van de Autoriteit nuttig is voor de uitvoering van de taken, bedoeld in onderdeel d.

Artikel 95. Samenstelling

1. De Autoriteit bestaat uit een voorzitter en ten hoogste vier andere leden.
2. De leden van de Autoriteit worden benoemd op grond van hun deskundigheid op het gebied van de taken waarmee de Autoriteit is belast.
3. Niet voor benoeming in aanmerking degene die in de periode van vier jaar voorafgaand aan het vervullen van de vacature een van de volgende ambten heeft bekleed:
  - a. lid van de Staten-Generaal,
  - b. minister;
  - c. staatssecretaris;
  - d. lid van het Europees Parlement;
  - e. lid van de Europese Commissie;
  - f. lid van provinciale staten;
  - g. commissaris van de Koning;
  - h. gedeputeerde;
  - i. lid van de raad van een gemeente;
  - j. burgemeester;
  - k. wethouder;
  - l. lid van de eilandsraad van Bonaire, Sint Eustatius of Saba;
  - m. Rijksvertegenwoordiger voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba;
  - n. gezaghebber van Bonaire, Sint Eustatius of Saba;
  - o. eilandgedeputeerde van Bonaire, Sint Eustatius of Saba;
  - p. lid van het algemeen bestuur of van het dagelijks bestuur van een waterschap.

Artikel 96. Benoemingsduur leden

1. De benoeming tot lid van de Autoriteit geschiedt voor een periode van vier jaren.
2. Een lid kan eenmaal worden herbenoemd.

Artikel 97. Secretariaat

1. De Autoriteit wordt ondersteund door een secretariaat. De medewerkers van het secretariaat zijn geen lid van de Autoriteit.
2. In afwijking van artikel 4.6, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 vertegenwoordigt de voorzitter van de Autoriteit de Staat bij het sluiten, wijzigen en beëindigen van individuele arbeidsovereenkomsten met de medewerkers van de Autoriteit.

Artikel 98. Toepassing Kaderwet zelfstandige bestuursorganen

1. Artikel 22 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen is niet van toepassing op de Autoriteit.
2. In afwijking van artikel 20 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen is de Autoriteit slechts verplicht aan Onze Minister inlichtingen te verstrekken of inzage te geven in zakelijke gegevens en bescheiden met betrekking tot het gevoerde financiële beheer en de administratieve organisatie.
3. Artikel 23 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen vindt slechts toepassing ten aanzien van het door de Autoriteit gevoerde financiële beheer en de administratieve organisatie.

Artikel 99. Bestuursreglement

1. De Autoriteit stelt een bestuursreglement vast.
2. De Autoriteit maakt het bestuursreglement na de goedkeuring, bedoeld in artikel 11 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen, bekend in de Staatscourant.
3. Het bestuursreglement bevat ten minste regels over de wijze waarop beslissingen van de Autoriteit worden voorbereid, genomen en uitgevoerd.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de werkwijze van de Autoriteit.

Artikel 100. Advies- en onderzoeksprotocol

De Autoriteit stelt een advies- en een onderzoeksprotocol vast en maakt deze in de Staatscourant bekend.

Artikel 101. Verwerking bijzondere categorieën van persoonsgegevens

1. De Autoriteit kan persoonsgegevens, met inbegrip van bijzondere categorieën van persoonsgegevens als bedoeld in paragraaf 3.1 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming verwerken voor zover dit noodzakelijk is ter uitvoering van de bij of krachtens deze wet aan haar opgedragen taken.

2. De Autoriteit kan onverminderd het eerste lid persoonsgegevens, met inbegrip van persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, verwerken voor de tenuitvoerlegging van een rechterlijke beslissing waarbij op grond van artikel 107 een politieke partij de aanspraak op subsidie is ontzegd.

HOOFDSTUK 11. TOEZICHT EN HANDHAVING

Artikel 102. Toezicht op de naleving

1. Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze wet zijn belast:
  - a. de leden van de Autoriteit; en
  - b. de bij besluit van het de Autoriteit aangewezen personen.
2. De toezichthouders beschikken niet over de bevoegdheden, genoemd in de artikelen 5:18 en 5:19 van de Algemene wet bestuursrecht.
3. Van een besluit als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.

Artikel 103. Last onder dwangsom

1. De Autoriteit kan bij overtreding van het bepaalde bij of krachtens deze wet aan de overtreder een last onder dwangsom opleggen. Het bedrag van de dwangsom komt toe aan de Staat.
2. Aan een last onder dwangsom kunnen voorschriften worden verbonden inzake het verstrekken van gegevens aan de Autoriteit.
3. Een last onder dwangsom geldt voor een door de Autoriteit te bepalen termijn van ten hoogste één jaar.

Artikel 104. Bestuurlijke boete

1. De Autoriteit kan een bestuurlijke boete opleggen aan de overtreder wegens handelen of nalaten in strijd met de artikelen 34, 35, eerste en vijfde lid, 37, 38, eerste tot en met vierde lid, 39, eerste tot en met derde lid, 40, eerste en derde lid, 41, eerste, derde en vierde lid, 42, eerste en tweede lid, 43, eerste lid, 44, eerste lid, 48, 71, eerste lid, 72, eerste lid, 76, 77, eerste tot en met derde lid, 78, eerste en tweede lid, 81, 82 en 84.
2. Bij handelen of nalaten in strijd met een of meer van de in het eerste lid genoemde bepalingen bedraagt de bestuurlijke boete ten hoogste het bedrag dat is vastgesteld voor de zesde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht. Het bedrag van de boete komt toe aan de Staat.
3. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de hoogte van een op te leggen bestuurlijke boete.
4. Geen bestuurlijke boete wordt opgelegd wegens het handelen of nalaten door een politieke vereniging, indien begaan voor de dag van de registratie van de aanduiding.
5. Geen bestuurlijke boete wordt opgelegd wegens het handelen of nalaten door kandidaten voor een politieke vereniging of een blanco lijst, indien begaan voor de dag van kandidaatstelling voor een verkiezing.
6. Indien een politieke partij subsidie ontvangt, kan de Autoriteit een aan de partij opgelegde bestuurlijke boete verrekenen met de subsidie.

Artikel 105. Strafbare feiten

Indien de Autoriteit bij de uitoefening van haar taken op grond van deze wet stuit op mogelijke strafbare feiten, stelt zij het openbaar ministerie hiervan in kennis.

Artikel 106. Schrappingsgrond aanduiding

Indien de Autoriteit vaststelt dat een politieke groepering niet langer voldoet aan de eisen voor de registratie van een aanduiding als genoemd in artikel G 1, G 2, G 2a of G 3 van de Kieswet, stelt zij het centraal stembureau hiervan in kennis.

Artikel 107. Tijdelijke ontzegging aanspraak op subsidie bij strafrechtelijke veroordeling

1. Indien een politieke partij bij rechterlijke uitspraak wordt veroordeeld voor een misdrijf, kan de rechter die politieke partij als bijkomende straf de aanspraak op subsidie op grond van deze wet ontzeggen voor een tijd van ten hoogste twee jaren.

2. Artikel 31, tweede lid, eerste zin, van het Wetboek van Strafrecht is van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK 12. HET VERBIEDEN VAN POLITIEKE PARTIJEN

Artikel 108. Verbod politieke vereniging

1. Een politieke vereniging wordt door de Hoge Raad op verzoek van de procureur-generaal bij de Hoge Raad verboden verklaard en ontbonden indien die vereniging door haar doelstelling of werkzaamheden een daadwerkelijke en ernstige bedreiging vormt voor een of meer grondbeginselen van de democratische rechtsstaat. Artikel 20 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vindt in dat geval geen toepassing.

2. Onder de grondbeginselen van de democratische rechtsstaat worden in ieder geval verstaan:

- a. periodieke, vrije en geheime verkiezingen;
- b. democratische besluitvorming;
- c. grondrechten;
- d. scheiding van machten;
- e. onafhankelijke en onpartijdige rechtspraak.

3. Een verzoek tot een verbod op grond van het eerste lid kan tevens betrekking hebben op een of meer neveninstellingen van een politieke vereniging.

4. In afwijking van artikel 23b, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek draagt de vereffenaar hetgeen na de voldoening der schuldeisers van het vermogen van de ontbonden politieke vereniging is overgebleven over aan de Staat.

HOOFDSTUK 13. WIJZIGINGSBEPALINGEN

Artikel 109. Wijziging subsidiebedragen per 2025

Artikel 15, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

a. Onderdeel a, onder 1° en 2°, komen te luiden:

1°. een basisbedrag van € 232.831;

2°. een bedrag van € 69.938, per zetel van de politieke partij; en

3°. per lid van de politieke partij een bedrag dat gelijk is aan € 2.594.017 gedeeld door het totaal aantal leden van de landelijke politieke partijen die op de peildatum subsidie ontvangen gezamenlijk;

b. Onderdeel b, onder 1° en 2°, komen te luiden:

1°. een basisbedrag van € 169.615; en

2°. een bedrag van € 17.573 per zetel van de politieke partij;

c. Onderdeel c, onder 1° tot en met 3°, komen te luiden:

1°. een basisbedrag dat gelijk is aan € 304.344 gedeeld door het aantal politieke jongerenorganisaties dat op de peildatum in aanmerking komt voor subsidie;

2°. een bedrag per zetel van de politieke partij dat gelijk is aan € 989.118 gedeeld door het totaal aantal Kamerzetels van alle landelijke politieke partijen die op de peildatum een politieke jongerenorganisatie hebben aangewezen gezamenlijk; en

3°. een bedrag per lid van de politieke jongerenorganisatie dat gelijk is aan € 228.258 gedeeld door het totaal aantal leden van alle aangewezen politieke jongerenorganisaties gezamenlijk;

Artikel 110. Wijziging Kieswet

De Kieswet wordt als volgt gewijzigd:

A.

In de artikelen G 1, zevende lid, G 2, zevende lid, en G 3, zevende lid, van de Kieswet wordt telkens onder verlettering van de onderdelen c en d tot d en e een nieuw onderdeel ingevoegd, luidende:

c. de politieke groepering niet langer een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid is;

B

In artikel G 2a, zevende lid, wordt onder verlettering van de onderdelen c en d tot d en e een nieuw onderdeel ingevoegd, luidende:

c. de politieke groepering niet langer een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid of stichting is;

Artikel 111. Wijziging Wet op de rechterlijke organisatie

De Wet op de rechterlijke organisatie wordt als volgt gewijzigd:

A.

Na artikel 76 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 76a

1. De Hoge Raad neemt in eerste en enige aanleg kennis van een verzoek als bedoeld in artikel 86, eerste lid, van de Wet op de politieke partijen.

2. In deze zaken oordeelt de Hoge Raad met een aantal van zeven raadsheren.

B.

Aan artikel 111, tweede lid, wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel d door een puntkomma, een onderdeel toegevoegd, luidende:

e. het doen van verzoeken als bedoeld in artikel 108, eerste lid, van de Wet op de politieke partijen.

Artikel 112. Wijziging Wet open overheid

In Bijlage bij artikel 8.8 van de Wet open overheid, van de Wet open overheid vervalt "Wet financiering politieke partijen: artikel 25, vierde, vijfde en zesde lid" en wordt in de alfabetische rangschikking ingevoegd "Wet op de politieke partijen, de artikelen 47 en 80".

HOOFDSTUK 14. OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 113. Intrekking Wfpp

De Wet financiering politieke partijen wordt ingetrokken.

Artikel 114. Vervallen overgangsbepaling BW

In de Overgangswet nieuw Burgerlijk Wetboek vervallen artikel 32a, tweede lid, alsmede de aanduiding "1." voor het eerste lid.

Artikel 115. Overgangsrecht Wfpp

1. Aanvragen en bezwaarschriften, ingediend bij Onze Minister, worden na inwerkingtreding van dit artikel aangemerkt als aanvragen en bezwaarschriften, ingediend bij de Autoriteit.

2. Besluiten van Onze Minister op grond van de Wet financiering politieke partijen worden na inwerkingtreding van dit artikel aangemerkt als besluiten van de Autoriteit.

3. In bestuursrechtelijke en civielrechtelijke rechtsgedingen treedt op het tijdstip van inwerkingtreding van dit artikel de Autoriteit in de plaats van Onze Minister.

Artikel 116. Gecontinueerde toepassing Wfpp op reeds verleende subsidies

Onverminderd het bepaalde in artikel 115 blijft de Wet financiering politieke partijen zoals die luidde op de dag voordat artikel 113 in werking treedt van toepassing op subsidies die op grond van de Wet financiering politieke partijen zijn verleend.

Artikel 117. Gevolg opheffing Ctfpp

Met de intrekking van de Wet financiering politieke partijen komt de Commissie toezicht financiën politieke partijen te vervallen. Het lidmaatschap van de leden van deze commissie vervalt van rechtswege.

Artikel 118. Evaluatie

Onze Minister zendt binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van deze wet, en vervolgens telkens na vijf jaar, aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van deze wet in de praktijk.

Artikel 119. Inwerkingtreding

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel 120. Citeertitel

Deze wet wordt aangehaald als: Wet op de politieke partijen.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

H.M. de Jonge

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

A.C. van Huffelen